

Commissie
van Toezicht
Hasselt

JAARVERSLAG
COMMISSIE VAN TOEZICHT
BIJ DE GEVANGENIS TE HASSELT

JAAR 2020

Jaarverslag van de Commissie van Toezicht
van Hasselt
Jaar: 2020

A : De leden van de Commissie van Toezicht
Cc : Het centraal Secretariaat van de CTRG

I. De Commissie van Toezicht

A. Samenstelling

CvT		KC	
Stegmans Nico	voorzitter	Beerten Christian	voorzitter
Kolb Ine	ondervoorzitter	Houbey Pieter	bijzitter
Jacomen Ramon	secretaris	Geraerts Lore	bijzitter
Beerten Christian	jurist	Rubens Marie-Paule	plaatsvervanger
Castro Maxim	arts	Kenens Paul	plaatsvervanger
De Bie Dorien			
Drabbe Gilbert			
Fraiponts Natalie (tot 16-11-2020)			
Geerits Marc			
Geraerts Lore	jurist		
Houbey Pieter			
Kenens Paul			
Rubens Marie-Paule	jurist		
Scheelen Paul			
Schepers Jozef			
Schepers Patsy			
Wouters Ellen			
Wouters Peter			

B. Functioneren

De maandcommissaris bezoekt de instelling minstens één keer per week. Zij/hij verzamelt de rapportbriefjes uit de brievenbussen van de commissie. Er hangen vijf brievenbussen van de CvT in de gevangenis: 1 in de vrouwenvleugel en de rest bij de mannen. Bij de mannen bevinden zich 2 brievenbussen in het centrale gedeelte van het cellulair aan de deuren van de wandeling, 1 op de Deradex-afdeling en 1 aan de individuele wandeling. In normale omstandigheden worden de meeste klachten op cel besproken met de gedetineerde in kwestie. Omwille van de coronapandemie zijn de klachten van midden maart tot mei voornamelijk schriftelijk behandeld. Sedert de zomer van 2020 beschikt de CvT over een eigen lokaal waar de gedetineerden met klachten naartoe worden begeleid voor een gesprek met de maandcommissaris. In veel gevallen worden de klachten besproken tijdens een persoonlijk onderhoud met de directie. In 2020 zijn de meeste klachten via mail behandeld. Het mailverkeer vindt plaats tussen de maandcommissaris en de algemeen directeur (ons aanspreekpunt) met de gehele directie (een gezamenlijk mailadres) in cc.

In de regel werkt de CvT van Hasselt met één maandcommissaris. In het kader van de begeleiding/het wegwijs maken van nieuwe leden, vonden er in 2020 ook duobezoeken plaats. De CvT Hasselt heeft ervoor geopteerd om tijdens het maandcommissariaat van een ervaren commissielid nieuwe leden te laten “meelopen”. Nieuwe leden kunnen tijdens hun maandcommissariaat altijd beroep doen op deze meer ervaren collega en uiteraard ook op de voorzitter. De afspraak is dat de commissie nooit met meer dan twee leden de klacht bespreekt met de gedetineerde om het gevoel van vertrouwelijkheid niet te schaden.

De maandelijkse commissievergaderingen vinden plaats op de tweede vrijdag van de maand van 16u tot 18u. Uiteraard is het verslag van de klachtenbehandeling door de maandcommissaris een belangrijk agendapunt van deze vergadering. Het is de meest effectieve manier voor alle leden om de vinger aan de pols te houden van het leven in de gevangenis en de problematische situaties die zich voordoen. De vragen/klachten die ons bereiken via mail (vooral via de Federale Ombudsman en de CTRG) worden behandeld door de voorzitter, al dan niet in samenwerking met de maandcommissaris. Ook hiervan wordt uiteraard verslag gedaan.

De voorzitter heeft minstens eenmaal per maand overleg met de directeur om algemene en steeds terugkerende problemen te bespreken. De agenda van dit overleg wordt voorbereid tijdens de maandelijkse vergadering van de CvT. Daar wordt ook verslag gedaan van dit overleg. Dit maandelijks overleg heeft in 2020 gedeeltelijk plaatsgevonden in de instelling zelf maar ook regelmatig telefonisch. Vooral tijdens de eerste lockdown is er veelvuldig telefonisch contact geweest met de directeur om de situatie in de instelling te kunnen blijven opvolgen.

C. De Commissie in cijfers

- a. **Aantal maandelijkse vergaderingen:** negen maandelijkse vergaderingen. Door de uitbraak van de Coronacrisis en de lockdown werden in maart, april en mei geen

vergaderingen georganiseerd. In de maanden november en december werd de maandelijkse vergadering online via Skype georganiseerd.

b. Aanwezigheid van de leden tijdens de maandelijkse vergaderingen

J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	T
15	13				11	11	12	13	12	16	14	117

c. Aantal bezoeken in de penitentiaire inrichting

J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	T
4	4	2		2	4	5	6	5	5	6	7	50

d. Aantal ingediende verzoeken van gedetineerde personen

Via rapportbriefje

	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	T
Mannen	10	4	3		12	7	9	6	8	8	10	9	86
Vrouwen	6	1	1					1	2	2	1		14

Via CTRG en de Federale Ombudsman / aan de voorzitter: 9

e. Aantal bemiddelingen: geen officiële bemiddelingen

II. De penitentiaire inrichting – Gevangenis van Hasselt

De gevangenis van Hasselt werd geopend in 2005. Zij doet dienst als arrest- en strafhuis. Er verblijven zowel mannelijke als vrouwelijke gedetineerden. In de gevangenis is er ook een drugsvrije afdeling en een deradicaliseringsafdeling.

III. Het toezicht

Het jaar 2020 werd ook in de gevangenis gedomineerd door de **coronamaatregelen**. Na de periode waarin de **toegang** tot de gevangenis werd opgeschort, werden de brievenbussen vanaf begin mei regelmatig gelicht en werden er oplossingen aangeboden door de directie om een onderhoud te hebben met de gevangenen (achter glas en later in een apart lokaal). Tijdelijk werd overgeschakeld naar schriftelijke communicatie met de gedetineerden, rekening

houdend met de ontrading om gedetineerden op cel te bezoeken. Deze schriftelijke communicatie werd verspreid via de interne post.

Tijdens de veelvuldige telefonische contacten tussen de directeur en de voorzitter om de vinger aan de pols te houden toen de gevangenis geruime tijd zo goed als op slot ging tijdens de eerste lockdown, bleek dat de personen in detentie veel begrip aan de dag legden voor de maatregelen. In de gevangenis was het erg rustig ondanks de penibele omstandigheden. Vooral het personeel roerde zich omwille van de (corona-) onveilige omstandigheden waarin men moest werken.

Hierbij een kort verslag van de **leefomstandigheden** in de gevangenis van Hasselt tijdens de eerste lockdown.

Zowel vanwege de gedetineerden als het personeel, was er een dringende vraag naar bijkomende beschermende maatregelen. Er werden tijdens de eerste maanden mondklappers gemaakt in de gevangenis met materiaal dat ter beschikking werd gesteld.

De bevoorrading voor de kantine verliep niet goed. Veel artikelen waren niet meer beschikbaar. Zeep, douchecrème en shampoo werden centraal aangekocht en gratis uitgedeeld. Het niet leveren van bestelde en betaalde goederen (deze moeten door de gedetineerden op voorhand worden betaald) bracht klachten en een enorme administratieve overlast teweeg.

De activiteiten in de gevangenis werden bij het begin van de eerste lockdown teruggebracht tot de wandeling (in totaal 3,5 uur per dag voor elke gedetineerde en in kleine groepen) en de tewerkstelling. De tewerkstellingscapaciteit was geslonken tot 1/3 maar werd later terug opgevoerd.

De individuele dienst-/hulpverlening stond op een zeer laag pitje. De Vlaamse hulpverlening had zich grotendeels teruggetrokken en bij de PSD waren er veel ziektemeldingen.

Bijkomende fondsen om te telefoneren waren dringend noodzakelijk en zijn er ook gekomen. Tot overmaat van ramp was er begin mei een probleem met warm water in de instelling. Het heeft geruime tijd geduurd vooraleer dit opgelost was. Men heeft meerdere gespecialiseerde firma's moeten inschakelen voor men de hoogtechnologische installatie weer aan de praat kreeg.

De quarantaine-afdeling was overbevolkt. Men zat vaak met twee in een monocel in quarantaine.

Zoals reeds eerder aangehaald was de sfeer in de gevangenis vrij rustig tijdens de eerste lockdown.

De onvrede met de situatie is er vooral gekomen toen in de buitenwereld de maatregelen sterk versoepelden maar **verregaande versoepelingen in de gevangenis achterwege bleven**.

Het mentaal welzijn van gedetineerden werd erg op de proef gesteld. Er was in eerste instantie wel begrip voor de schorsing van het bezoek, maar naarmate de tijd vorderde werd deze schorsing als "erg zwaar" en "emotioneel moeilijk" genoemd door de gedetineerden. Een aantal klachten aan de CvT hadden betrekking op de bezoeksregeling met name (a) de niet-mogelijkheid om fysieke contacten te hebben tussen de bezoeker(s) (in het bijzonder de kinderen) en de gedetineerde, en (b) het onderscheid tussen verschillende gevangenisregimes en de toepassing van de preventieve maatregelen (de gedetineerden die UV hadden, en

andere gedetineerden, ...). Vooral de nood aan fysiek contact tijdens het bezoek werd door verschillende gedetineerden gemeld.

Er werd verschillende malen gewezen op de mentale druk die de verschillende opeenvolgende wijzigingen in de maatregelen die van hogerhand opgelegd werden, met zich meebrachten.

Zeer zwaar woog de 'automatische' 14-dagen quarantaine na familiaal bezoek, ook voor de medegedetineerde op duocel, wat -voor de werkenden- meteen werkverlies betekende.

Een groot pijnpunt was (de perceptie van) het gebrek aan heldere communicatie en up-to-date informatie over de geldende maatregelen die op sommige ogenblikken zeer snel veranderden.

Naar aanleiding van een klacht die de CvT aangekaart heeft bij de directie rond de hygiëne en het ontsmetten van de cellen bij celmutaties, werd de verplichting tot poetsen en ontsmetting van lege cellen bij celmutatie op alle afdelingen toegevoegd aan de officiële instructies rond hygiënemaatregelen i.v.m. COVID. Verder werden celmutaties tot het minimum beperkt.

De **interne communicatie** is over het algemeen een pijnpunt. Dezelfde informatie aan iedereen op hetzelfde moment, de basis van elke efficiënte communicatie in een organisatie, kan in een grote instelling enkel worden gerealiseerd via een systeem van intranet waar die info dan ook permanent en in een up-to-date versie beschikbaar is. Dat geldt voor de geldende coronamaatregelen (de gebrekkige communicatie heeft voor veel wrevel en stress gezorgd – zie hoger) maar ook voor het huishoudelijk reglement bijvoorbeeld. De CvT heeft dit al vaak ter sprake gebracht bij de directie. Verbetering is nog steeds niet in zicht. Men zegt dat er geen middelen voor zijn.

Er bereikten ons vaak klachten over het “verdwijnen” van rapportbriefjes aan de directie. De rapportbriefjes voor de commissie van toezicht worden door de gedetineerden zelf in de brievenbus gepost. De rapportbriefjes voor de directie worden elke morgen opgehaald door de PBA, en door de kwartierchef gerangschikt; maar blijkbaar zijn er heel wat briefjes die de directie niet bereiken. Dit communicatiesysteem is wellicht aan vernieuwing toe.

Een klacht omtrent een slordigheid die ernstige gevolgen had kunnen hebben voor de gezondheid van een gedetineerde, werd van nabij opgevolgd. Het probleem was logistiek van aard en sloeg weer op een gebrekkige communicatielijijn. De ziekenhuisdocumenten van een gedetineerde die vervoerd werd van het ziekenhuis terug naar de gevangenis, bevatten onder meer een afspraak voor zijn volgende behandeling (een operatie) in het ziekenhuis. De info was niet ingevoerd in het systeem van de gevangenis en dit leidde tot misverstanden. Blijkbaar werden de bewuste documenten in het ziekenhuis met de begeleidende PB-ers of agenten meegegeven. Deze werden in dit geval aan de ingang van de P.I. aan een ander personeelslid meegegeven om in het postvakje te leggen van de medische dienst die het daarna moest inplannen. Het is niet duidelijk waar het fout is gelopen is. Deze inefficiënte procedure die erg gevoelig is aan misverstanden en slordigheden werd aangekaart bij de directie. Deze heeft de medische dienst ingelicht. Deze werkwijze wordt nu (zoveel mogelijk) vermeden door rechtstreeks contact tussen het ziekenhuis en de medische dienst van de gevangenis.

De Commissie ontving ook in 2020 nogal wat klachten die men in de rubriek **Gezondheidszorg** kan situeren. De klachten betreffen hoofdzakelijk gebrek aan medische opvolging en weigering van voorschrift. Meestal werden de klachten in verband met een ontoereikende medische

opvolging sterk gerelativeerd door de registratiegegevens van consultaties bij de medische dienst en de uithalingen. De weigering van voorschriften betreft voornamelijk sedatie- en slaapmiddelen. De enkele klachten over ontoereikende of verkeerde behandeling werden opgevolgd door onze collega-arts. Hij kon geen afwijkingen vaststellen behalve bij een persoon die ondanks hevige tandpijn geen afspraak met een tandarts kon krijgen op korte termijn. De Commissie is twee keer tussenbeide gekomen om verplaatsingen van gedetineerden die tijdelijk niet zo mobiel waren, te vergemakkelijken via onder meer het begeleid gebruik van de lift.

Er zijn ook dit jaar nogal wat klachten over **verloren goederen**, na transfer of afgeleverd door bezoek, en te betalen **vergoedingen na schade** in de cel. Dit leidt tot heel veel wrevel en onvrede bij de gedetineerden. Er worden geen ontvangstbewijzen opgemaakt en het systeem van de staat van bevinding is blijkbaar niet waterdicht. Als er een probleem ontstaat, heeft de gedetineerde geen enkel middel om zijn of haar (eventueel) gelijk te halen.

Klachten over de behandeling door het bewakingspersoneel komen weinig voor. Klachten over naaktfouilles, enkele jaren geleden nog zeer prominent aanwezig in ons klachtenboek, zijn in 2020 niet aan de orde geweest.

IV. De Klachtencommissie

De artikelen 146 e.v. van de basiswet traden in werking met ingang van 1 september 2020. De eerste klachten werden echter pas in oktober ontvangen. Dit is wellicht het gevolg van het feit dat de verspreiding van het informatiemateriaal mbt de klachtenprocedure vertraging opliep. De directie wenste het informatiemateriaal slechts te verdelen nadat het personeel de nodige toelichting had verkregen over het bestaan en de werking van de klachtenprocedure. Om deze toelichting te kunnen verstrekken wachtte de directie op instructies en richtlijnen van het directoraat-generaal van de penitentiaire inrichtingen. Deze instructies en richtlijnen bleven echter uit. Op aandringen van de voorzitter van zowel de commissie als de klachtencommissie werd dan uiteindelijk, met vertraging, overgegaan tot de verspreiding van het informatiemateriaal.

In de periode 1 oktober – 31 december werden 18 klachten ontvangen.

- 1 klacht werd gegrond verklaard wegens een gebrekkige motivering van een tuchtbeslissing
- 10 klachten werden niet ontvankelijk verklaard daar de klacht niet sloeg op een beslissing van de directie of geen betrekking had op een geïndividualiseerde beslissing.
- 6 klachten werden ongegrond verklaard. Alle klachten hadden betrekking op tuchtbeslissingen waarvan de klagers het bestaan van de feiten, waarop de tuchtbeslissing was gegrond, aanvochten.

Van 1 klacht werd afstand gedaan.

V. Advies en informatie voor de CTRG

De CvT heeft de CTRG op regelmatige basis op de hoogte gebracht van de situatie in de P.I. Hasselt tijdens de eerste lockdown. Deze informatie was gebaseerd op het frequente overleg tussen de voorzitter van de CvT en de algemeen directeur van de gevangenis en handelde over:

- bevoorrading kantine
- wandelingen en andere activiteiten (onder meer sport)
- individuele dienstverlening (PSD, CAW,...)
- beschermende maatregelen
- mogelijkheid tot contact met familie of anderen (telefonisch contact en beeldbellen)

Begin september hebben we aan de CTRG gevraagd of er versoepelingen in het vooruitzicht waren aangaande het bezoekrecht in gevangenissen. In de samenleving waren de versoepelingen al een tijd aan de gang maar de gevangenissen hanteerden toen nog een zeer streng regime. Dit resulteerde in een aantal mails aan de CvT van wanhopige familieleden. We hebben aan de CTRG gevraagd om, indien er geen dergelijke vooruitzichten waren, bij de bevoegde instanties een pleidooi te houden voor wettelijke versoepelingen.

We hebben geen antwoord ontvangen van de CTRG.

VI. Conclusie(s)

De gezondheidszorg en de communicatie in de gevangenis blijft onze speciale aandacht hebben. Daarnaast willen wij in 2021 meedenken en –werken aan een oplossing voor misverstanden en/of slordigheden rond goederen die kwijtraken en discussie rond schadevergoedingen. Het zorgt namelijk voor veel wrevel bij gedetineerden.

Commissie van Toezicht van Hasselt

TOEZICHT: wat was de impact van de pandemie op de uitvoering door de CvT van haar toezichtsoopdracht ?	<i>Voeg hieronder de informatie toe:</i>
Modaliteiten van uitvoering van het toezicht	
	<ul style="list-style-type: none"> • Toegang tot de gevangenis <p>Behoudens de periode waarin de toegang tot de gevangenis voor de leden van de CVT werd opgeschort, bleef de toegang tot alle delen van de gevangenis in Hasselt gewaarborgd voor minstens één lid van de CVT. Enkel tijdens het eerste bezoek na de opschorting verliep de toegang iet of wat moeizaam daar de onthaalmedewerkers niet op de hoogte was van de opheffing van deze opschorting.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Regelmaat van de bezoeken <p>Het bezoek aan de gevangenis door de maandcommissaris is na de lockdown opnieuw aangevat begin mei. De frequentie van de bezoeken lag in deze maand iets lager maar is vanaf juni weer genormaliseerd d.w.z. minstens 1 maal per week. Ingevolge de beperking van</p>

		contacten werd vaker per mail met de directie contact genomen en werd ook wat vaker beslist dat geen feedback-bezoek aan de gedetineerde nodig was.
	<ul style="list-style-type: none"> Vrijheid van beweging in de gevangenis 	De vrijheid van bewegingen in de gevangenis bleef grotendeels onaangetast, enkel het bezoek van gedetineerden op cel werd sterk afgeraden om de externe besmettingsdreiging te reduceren. Er werd in het begin van de hervatting van de bezoeken een alternatief voorzien door de directie in de vorm van een bezoek achter glas. Later heeft men de CvT een lokaal ter beschikking gesteld om de gedetineerden met een klacht te spreken.
	<ul style="list-style-type: none"> Toegang tot informatie (richtlijnen, maatregelen, registers, contactname met de CvT, besmettingen, incidenten, enz) 	Er werd ons nooit automatisch info ter beschikking gesteld. Alle informatie vanuit de gevangenis werd opgevraagd door de voorzitter tijdens overleg met de directie.
	<ul style="list-style-type: none"> Toegang tot de CvT door de gedetineerden (lichten van de brievenbus, onderhoud met gevangenen, vertrouwelijkheid) 	Behoudens de periode waarin de toegang tot de gevangenis werd opgeschort, werden de brievenbussen regelmatig gelicht en werden er oplossingen aangeboden om een onderhoud te hebben met de gevangenen (achter glas en later in een apart lokaal). Tijdelijk werd overgeschakeld naar een schriftelijke communicatie met de gedetineerden, rekening houdend met de ontrading om gedetineerden op cel te bezoeken. Deze schriftelijke communicatie werd verspreid via de interne post, of dit een aantasting van de vertrouwelijkheid inhoudt is en blijft een onbeantwoorde vraag. Als CvT vertrouwen we op de belofte van de directie om deze brieven vertrouwelijk te behandelen en rekenen we op de professionaliteit van de PB'ers.
	<ul style="list-style-type: none"> Contacn met de directie en het gevangenispersoneel 	De contacten met de directie verliepen via mail en behoorlijk vlot. Door de hectische omstandigheden binnen de gevangenis liet een antwoord soms op zich wachten, maar meestal was het antwoord voldoende en werd het geleverd binnen een 'redelijke' termijn. Het gevangenispersoneel was erg aanspreekbaar en transparant over de uitdagingen die de nieuwe, tijdelijke, realiteit met zich meebracht. In het kader van een onderzoek strafcellen werden de cellen bezocht, met PBA en PA, en gedetineerden gesproken, steeds met in achtneming van de nodige voorzorgen (mondmasker en afstand), zodat het voldoende veilig was.
	<ul style="list-style-type: none"> Contacten met de gezondheidsdienst van de gevangenis 	
	<ul style="list-style-type: none"> Andere contacten (externe diensten, verenigingen, families, advocaten, enz) 	De commissie werd regelmatig gecontacteerd door bezorgde familieleden, al dan niet naar aanleiding van de beperkte bezoekmogelijkheden.
	<ul style="list-style-type: none"> Maandelijks vergaderingen 	De maandelijks vergaderingen werden gedurende de maanden maart, april en mei opgeschort. Van juni tot en met oktober vonden de maandelijks vergaderingen opnieuw

		plaats in de gevangenis van Hasselt. Vanaf november gaan de maandelijkse vergaderingen elektronisch door via Skype.
	<ul style="list-style-type: none"> • Andere 	
Best practices die bijdragen tot de continuïteit van het toezicht		
	<ul style="list-style-type: none"> • ... geïnitieerd door de CvT 	De beslissing om, waar mogelijk en opportuun, over te schakelen naar schriftelijke communicatie met de gedetineerden tijdens de maand mei. Deze oplossing waarborgde een constructieve en voortdurende dialoog met alle partijen, liet aan de gedetineerden weten dat de CvT nog steeds aanwezig was in de gevangenis, er nog steeds toezicht was op de rechtspositie en de bejegening van gedetineerden, dat er inspanningen werden geleverd om hun grieven en klachten te bespreken met de directie en dat er feedback werd gegeven over de uitkomst van de constructieve en voortdurende dialoog met de directie.
	<ul style="list-style-type: none"> • ... voorgesteld door de gevangenisdirectie of het personeel 	De mogelijkheid om gedetineerden te spreken achter glas was een erg constructief voorstel vanuit de directie.
GEZONDHEID: hoe werd het (psychologisch) welzijn van de gedetineerden beïnvloed door de pandemie ?		
Perceptie en gevoelens n.a.v. de verschillende wijzigingen van het detentie regime		
1.	BEZOEKEN	
	<ul style="list-style-type: none"> • schorsingen/beperkingen van de bezoeken (in het algemeen) 	Voornamelijk het mentaal welzijn van gedetineerden werd op de proef gesteld. In eerste instantie was er wel begrip voor de schorsing van het bezoek, maar naarmate de tijd vorderde werd deze schorsing als "erg zwaar" en "emotioneel moeilijk" genoemd door de gedetineerden. Een aantal klachten aan de CvT hadden betrekking op de bezoekenregeling met name (a) de niet-mogelijkheid om fysieke contacten te hebben tussen de bezoeker(s) (in het bijzonder de kinderen) en de gedetineerde, en (b) het onderscheid tussen verschillende gevangenisregimes en de toepassing van de preventieve maatregelen (de gedetineerden die UV hadden, en andere gedetineerden, ...). Vooral de nood aan fysiek contact tijdens het bezoek werd door verschillende gedetineerden gemeld.

		<p>Er werd verschillende malen gewezen op de mentale druk die de verschillende opeenvolgende wijzigingen in de maatregelen met zich meebrachten.</p> <p>Zeer zwaar woog de 'automatische' 14-dagen quarantaine na familiaal bezoek, ook voor de medegedetineerde op duocel, wat -voor de werkenden- meteen werkverlies betekende.</p> <p>Ook de mank lopende interne communicatie rond de maatregelen zorgde voor veel onvrede en psychologische druk.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • telefoonforfait van 10 euro in afwezigheid van bezoeken 	Ook het verlenen van extra belkrediet in de kerstperiode werd erg gewaardeerd.
	<ul style="list-style-type: none"> • digitale bezoeken (vanaf 15/02/2020) 	Dit initiatief werd erg gewaardeerd door het merendeel van de gedetineerden. Sommige gedetineerden vonden het trouwens erg fijn om op die manier hun eigen omgeving nog eens te kunnen zien.
	<ul style="list-style-type: none"> • heropstart van tafelbezoek met plexi 	
	<ul style="list-style-type: none"> • schorsing van ongestoord bezoek 	
	<ul style="list-style-type: none"> • verbod op fysiek contact met de bezoekers 	Vooraf het verbod op fysiek contact met de eigen kinderen viel erg zwaar bij enkele gedetineerden.
	<ul style="list-style-type: none"> • beperkingen bezoek (aantal, kinderen, enz) 	
	<ul style="list-style-type: none"> • beperkingen opgelegd aan de bezoekers 	
	<ul style="list-style-type: none"> • andere 	
2.	TOEGANG ADVOCATEN/RECHTERS	
	<ul style="list-style-type: none"> • telefonisch, digitaal 	
	<ul style="list-style-type: none"> • bezoeken 	
	<ul style="list-style-type: none"> • disciplinaire zittingen 	
	<ul style="list-style-type: none"> • hoorzitting bij onderzoeksrechter, rechtbank en/of SURB 	
3.	ACTIVITEITEN - VORMING - WERK	
	<ul style="list-style-type: none"> • schorsing van de collectieve activiteiten (opleiding, werk, sport, enz) 	

	<ul style="list-style-type: none"> • beperkingen sportieve activiteiten (fitness) 	
	<ul style="list-style-type: none"> • toegang tot de wandeling of open lucht 	
	<ul style="list-style-type: none"> • individuele activiteiten via externe diensten (begeleiding, ondersteuning, opleiding), toegang tot de bibliotheek 	
	<ul style="list-style-type: none"> • religieuze / filosofische activiteiten 	
4.	REINTEGRATIE / REKLASSERING	
	<ul style="list-style-type: none"> • onderbreking van de strafuitvoering en vervroegde invrijheidstelling 	De onderbreking van de strafuitvoering bracht de nodige onvrede mee bij sommige gedetineerden die geen gebruik konden maken van deze onderbreking. Deze onvrede was vaak terug te brengen tot een gebrek aan informatie over de gehanteerde criteria.
	<ul style="list-style-type: none"> • schorsing van de strafuitvoeringsmodaliteiten (penitentiair verlof, uitgaansvergunning) 	
	<ul style="list-style-type: none"> • beperkte detentie, semi-detentie 	
	<ul style="list-style-type: none"> • plaatsing onder elektronisch toezicht (ET) 	
	<ul style="list-style-type: none"> • opvolging PSD 	De opvolging door en vooral het contact met de PSD was een van de grootste hiaten tijdens de COVID-19 pandemie.
5.	SANITAIRE/PREVENTIEVE MAATREGELEN	
	<ul style="list-style-type: none"> • Hygiëne- en afstandsmaatregelen (beschikbaarheid en dragen van het masker, hydrogel, sociale afstand enz.) 	<p>Over de beschikbaarheid en het dragen van de mondmaskers, alcoholgel, het behouden van fysieke afstand en andere sanitaire maatregelen kan men binnen de gevangenis van Hasselt niet klagen. Sommige gedetineerden beweerden dat bepaalde PB'ers hun mondmasker niet of verkeerd dragen, maar tijdens de bezoeken aan de gevangenis was daarvan weinig merkbaar. Naar aanleiding van een klacht die de CvT aangekaart heeft bij de directie rond de hygiëne en het ontsmetten van de cellen bij celmutaties, werd de verplichting tot poetsen en ontsmetting van lege cellen bij celmutatie op alle afdelingen toegevoegd aan de officiële instructies rond hygiënemaatregelen i.v.m. COVID. Verder werden celmutaties tot het minimum beperkt.</p> <p>Ook waren er soms bedenkingen bij het reinigen van de vergaderzaal waar de CvT en de Klachtencommissie, en tevens andere organisaties, samenkomen.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • preventieve isolatie 	
	<ul style="list-style-type: none"> • quarantaine / lockdown 	Zeer zwaar woog de 'automatische' 14-dagen quarantaine na familiaal bezoek, ook voor de medegedetineerde op duocel, wat -voor de werkenden- meteen werkverlies betekende.
	<ul style="list-style-type: none"> • testing 	
	<ul style="list-style-type: none"> • specifieke maatregelen voor gedetineerden in kwetsbare situaties (risicopersonen, vrouwen, kinderen, gehandicapten, enz.) 	
6.	(POGING TOT) ZELFMOORD	
7.	PSYCHOLOGISCHE - PSYCHIATRISCHE BIJSTAND	
<i>Goede praktijken die hebben bijgedragen tot het behoud of de verbetering van het psychologisch welzijn van gedetineerde personen</i>		
	<ul style="list-style-type: none"> • ... geïnitieerd door de CvT 	De beslissing om, waar mogelijk en opportuun, over te schakelen naar schriftelijke communicatie met de gedetineerden. Deze oplossing waarborgde een constructieve en voortdurende dialoog met alle partijen, liet aan de gedetineerden weten dat de CvT nog steeds aanwezig was in de gevangenis, er nog steeds toezicht was op de rechtspositie en de bejegening van gedetineerden, dat er inspanningen werden geleverd om hun grieven en klachten te bespreken met de directie en dat er feedback werd gegeven over de uitkomst van de constructieve en voortdurende dialoog met de directie.
	<ul style="list-style-type: none"> • ... voorgesteld door gevangenisdirectie / personeel 	De mogelijkheid om de gedetineerden te zien achter glas.
	<ul style="list-style-type: none"> • ... voorgesteld door andere diensten 	
	REFERENTIELECTUUR :	
	<i>ODIHR guide: Monitoring des lieux de detention en temps de COVID-19</i>	
FR	https://www.osce.org/files/f/documents/e/1/457222.pdf	
	<i>ODIHR guidance: Monitoring Places of Detention through the COVID-19 pandemic</i>	

EN	https://www.osce.org/files/f/documents/7/5/453543.pdf	